

NÁVOD K POUŽITÍ PRACOVNÍCH LISTŮ

Není olej jako olej

Pracovní list má za cíl přiblížit dětem používání olejů v katolické církvi a jeho význam.

A. Použití oleje: Děti mají za úkol zjistit, že obrázky představují různá využití oleje. S katechetou chvilku o tom mohou diskutovat.

B. Vlastnosti oleje: Děti s katechetou si povídají o tom, jaké má olej vlastnosti, aktivitu lze propojit i s úkolem A. Najdou děti ještě nějakou jinou vlastnost oleje? Zapiší si ji do bubliny.

C. Druhy olejů: Katecheta řekne dětem, že v církvi se používají 3 druhy oleje k mazání (nepijí se) při různých obřadech. Mazání olejem ukazuje, jak o nás Bůh s láskou pečuje a jaké dary dává.

D. Obřady, při kterých se používají oleje: Děti mají za úkol přiřadit, ke kterým příležitostem se používají oleje z úkolu C. K obrázkům si děti napíší čísla příslušných olejů.

Řešení:

- křest – dva oleje – olej katechumenů a křížmo
- svátost pomazání nemocných - olej nemocných
- biřmování, kněžské svěcení, svěcení kostela a svěcení oltáře - křížmo

Výroba a žehnání/svěcení olejů

Pracovní list přibližuje, z čeho oleje používané v církvi pochází a čím jsou výjimečné. Podává také informace o mši Missa chrismatis a o rozdílech mezi žehnáním a svěcením.

E. Olivovník: Posluchači mají rozpoznat rostlinu na obrázku, zjistit její název a název plodu (oliva). Katecheta posluchače informuje, že lisováním oliv se získává olivový olej. Jsou z něho i oleje používané v církvi.

Tip: Katecheta **donese skutečné olivy na ochutnání**, posluchači zapiší do příslušného řádku, jakou mají olivy chuť.

F. Z čeho jsou oleje: Posluchači opíší na řádek řecké slovo, doplní za pomoci katechety a videa chybějící informaci o surovině (je to Balsamum peruvianum). Video lze načíst z QR kódu nebo [zde](#) pouze při připojení na internet, délka videa je asi 5 minut. Obsahuje informace o mši Missa chrismatis a o výrobě křížma. Doporučujeme katechetovi, aby video zhlédl předem a dle svého uvážení pustil jen vybrané části.

G. Missa chrismatis: Posluchači doplňují informace do mezer, katecheta jim případně poradí, doplní další informace.

Řešení: ...obnoví KNĚŽSKÉ sliby..., ...na ZELENÝ ČTVRTEK dopoledne..., ...OLEJ katechumenů...

H. Žehnání a svěcení: Doplnující úkol pro zvědavé. Úkolem je roztrdit věci a osoby podle toho, zda se žehnají anebo světí. V lidovém podání tyto dva pojmy splývají, je mezi nimi však určitý rozdíl, který je zhruba vysvětlen na pracovním listu. Zde je řešení a vysvětlení:

Požehnat můžeme sami sebe nebo druhé osoby, rodiče žehnají dětem, kněz žehná lidem v kostele, žehná pokrmy, adventní věnce, růžence, hudební nástroje, prapor, pramen řeky, auto, byt, svatomartinské víno atd.

Svěcení znamená, že věc nebo osoba slouží pouze Bohu. Proto se světí kostel, oltář, kalich, také jáhen, kněz i biskup. Z kalicha, který se používá při mši svaté, už se nemůže pít na oslavě, oltář po svěcení také už není normální stůl, nesvačí se na něm, pouze se u něj slaví eucharistie.

Při mši Missa chrismatis je to tak, že oleje katechumenů a nemocných se žehnají, ale křížmo se světí. Křížmem se při různých dalších obřadech svěcení pomazávají věci nebo osoby.

Zdroje:

<https://www.youtube.com/watch?v=pLNdQAihmew>, video o olejích, křížmu, Missa chrismatis – Biskupství brněnské

<https://liturgie.cz>

<https://vira.cz/texty/knihovna/kapitoly/zehnani-a-sveceni>, z knihy Petra Šabaky *Pane Bože, co mám (v kostele) dělat*.

<https://katyd.cirkev.cz/clanky/mezi-svecenim-a-zehanim-je-rozdil.html>, z Katolického týdeníku (20. 2. 2007)

V únoru 2025 vydalo © Biskupství brněnské, Diecézní katechetické centrum.

Námět připravily © Anna Půlkrábková a Lucie Šenkýříková.

Tento text a další doplňky jsou ke stažení na <<https://kc.biskupstvi.cz>>.